

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. V.**, narozený X,
bytem X,
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem,
sídlem Pod Kaštany 245/10, 160 00 Praha 6 - Dejvice

proti
žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,
zastoupený advokátem Mgr. Vlastimilem Škodou,
sídlem Masarykovo náměstí 193/20, 405 02 Děčín,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2020, č. j. KUUK/107808/2020,
sp. zn. KUUK/038313/2020/3/Kubr,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2020, č. j. KUUK/10788/2020, sp. zn. KUUK/038313/2020/3/Kubr, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Litoměřice, odboru dopravy a silničního hospodářství (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

jen „správní orgán prvního stupně“), ze dne 20. 1. 2020, č. j. MULTM/0003922/DOPPR/JŘe, sp. zn. 0049813/19/DOP/JŘe/1231. Tímto rozhodnutím byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“), za což mu byla podle § 125f odst. 4 téhož zákona uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“).

2. Přestupku se žalobce dopustil tím, že dne 8. 7. 2019 v 10:54 hodin, v Litoměřicích, v ulici Dukelská v blízkosti domu č. p. 1854/16, jako provozovatel motorového vozidla tovární značky Škoda Fabia, registrační značky X, nezajistil, aby při užití vozidla v provozu na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, neboť blíže nezjištěný řidič ve výše uvedeném čase a místě zastavil a stál na chodníku, čímž porušil § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu.
3. Současně žalobce navrhoval, aby soud zrušil i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil mu nahradit žalobci náklady soudního řízení.

Žaloba

4. Žalobce nejprve namítal, že nebyly splněny podmínky pro projednání věci jako přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť podle § 125f odst. 5 téhož zákona platí, že přestupek provozovatele vozidla lze projednat jen tehdy, nezjistí-li správní orgán údaje o totožnosti řidiče vozidla. V posuzované věci se však správní orgán dozvěděl o totožnosti řidiče vozidla, neboť žalobce zaslal správnímu orgánu prvního stupně dne 11. 9. 2019 podepsaný dopis, ve kterém uvedl, že „v uvedené době vozidlo řídil“ osobně. Žalobce dovedl, že správní orgán prvního stupně díky tomu zjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o zaviněném přestupku vůči konkrétní osobě. Žalobce tedy měl být podle svého názoru obviněn ze zaviněného přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, správní orgán by v takovém případě musel prokázat jeho zavinění a žalobce by díky tomu měl širší možnost obhajoby. Na podporu svých tvrzení žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018-34. Podle názoru žalobce není relevantní ani skutečnost, že odepřel poskytnout další výpověď. Zdůraznil, že byl jediným podezřelým ze spáchání přestupku, vyjasnil totožnost řidiče vozidla a toto jeho tvrzení se jevílo možným a pravděpodobným, neboť je typické, že vozidlo řídí jeho provozovatel a vlastník. Žalobce proto neměl důvod dále vypovídat před zahájením řízení, neboť by musel vypovídat pravdivě a úplně ještě před seznámením se se spisem, byl by tím tedy poškozen na možnostech své obhajoby. Žalobce dále uvedl, že správní orgán prvního stupně požadoval vysvětlení jen za účelem zjištění totožnosti řidiče, kterou se dozvěděl. Podmínka zahájení řízení proti provozovateli vozidla tudíž nebyla splněna a správnímu orgánu nic nebránilo zahájit řízení proti řidiči. Žalobce shrnul, že správní orgán protiprávně zahájil řízení proti provozovateli vozidla, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nezákonnosti.
5. Žalobce dále namítl, že správní orgán pochybil i při samotném meritorním přezkumu, neboť na věc hleděl optikou nezákonného principu presumpce viny. Žalobce tuto Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

skutečnost dovodil ze znění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ve kterém je na str. 4 uvedeno, že „nelze uplatňovat zásadu presumpce nevinu“. Správní orgán porušil jednu ze základních zásad řízení o trestním obvinění, když neaplikoval zásadu presumpce nevinu a namísto toho presumoval vinu. Podle názoru žalobce správní orgán rovněž nezvážil řádně podklady pro rozhodnutí, neboť je měl posuzovat právě v souladu se zásadou presumpce nevinu. Žalobce upozornil, že zásada presumpce nevinu se nejvíce projevuje při hodnocení důkazů, tj. zda předložené důkazy vskutku prokazují, že vozidlo stálo na chodníku, že místo bylo chodníkem a že skutečně došlo k porušení § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu.

6. Žalobce dále namítal, že samotný výrok rozhodnutí je vadný, neboť v něm není uvedeno, kterého přestupku uvedené jednání vykazuje znaky. Přestupkem provozovatele vozidla je jen takové jednání, které vykazuje znaky přestupku. Žalobce zdůraznil, že je nutné, aby správní orgán ve výroku rozhodnutí vymezil přestupek, jehož znaky jednání vykazuje. Odkázal v této souvislosti na rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 27. 6. 2016, č. j. 57 A 21/2017-43, Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 12. 2017, č. j. 30 A 213/2013-41 a Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016-46. Žalobce dále uvedl, že s ohledem na skutečnost, že správní orgán neodkázal na příslušnou skutkovou podstatu, jejíž znaky mělo jednání vykazovat, nelze činit závěr, že jednání vykazovalo znaky přestupku. Žalobce pokračoval, že zároveň je výrok rozhodnutí vadný, neboť v něm absentuje odkaz na ustanovení právního předpisu, normujícího skutkovou podstatu, jejíž znaky jednání vykazuje. Z napadeného rozhodnutí tedy nelze stavět najisto závěr, že protiprávní jednání řidiče vykazuje znaky přestupku podle zákona o silničním provozu, neboť správní orgán nekonstatuje, kterého přestupku vykazuje toto jednání znaky. Z tohoto důvodu podle názoru žalobce také nelze přezkoumat, zda byla naplněna podmínka podle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu k tomu, aby byl za protiprávní jednání odpovědný žalobce coby provozovatel vozidla.
7. Žalobce dále uvedl, že správní orgán nezákonně vyhotovil výzvu k úhradě určené částky. Tato výzva totiž musí podle § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu obsahovat „datum splatnosti určené částky“. Výzva, vyhotovená správním orgánem, přitom tento údaj neobsahovala, ačkoli žalobce připustil, že v ní byl uveden údaj o lhůtě k úhradě určené částky, nicméně zákon výslovně požaduje uvedení data splatnosti. Žalobce dále uvedl, že částku uhradil, byť několik dnů po lhůtě splatnosti. Tomuto pochybení by bylo možno předejít, pokud by správní orgán uvedl datum splatnosti určené částky tak, jak požaduje právní předpis. Proto měl podle názoru žalobce správní orgán opožděnou úhradu akceptovat.
8. Závěrem žalobce uvedl, že on i jeho advokát nesouhlasí s vyvěšením jejich osobních údajů na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu a rovněž nesouhlasí se zveřejněním neanonymizovaných rozhodnutí krajského soudu a Nejvyššího správního soudu ve věci na webu Nejvyššího správního soudu.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný předložil k výzvě soudu správní spis spolu s písemným vyjádřením k žalobě, v němž zrekapituloval průběh správního řízení a sdělil, že podmínka stanovená § 125f odst. 5 písm. b) nebyla splněna, neboť správní orgán řízení o přestupku nezahájil a tím spíše jej nemohl zastavit. Podmínka podle § 125f odst. 5 písm. a) naopak splněna byla, neboť v zákonné lhůtě 60 dnů správní orgán nezjistil osobu pachatele, přestože tato údajná osoba Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

byla žalobcem sdělena tím, že se sám označil za osobu, která v uvedené době vozidlo řídila. Následně ale žalobce odmítl ve věci podat vysvětlení a on ani jeho zástupce pan P. K. se dalšího řízení bez náležité omluvy neúčastnili.

10. K tvrzení žalobce, že neměl být postižen za přestupek provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, nýbrž za přestupek řidiče podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona, žalovaný nejprve konstatoval, že usnesením ze dne 14. 10. 2019 byl přestupek podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky odložen a usnesení bylo založeno do spisu. Správní orgán o tom žalobce nevyrozuměl, nicméně nadto bylo dále vedeno řízení o přestupku provozovatele a v tomto řízení byla žalobci dána možnost řádně se seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí, kde se mohl i s usnesením o odložení řádně seznámit. Žalovaný označil námitky žalobce za bezpředmětné.
11. K žalobcem tvrzené vadě výzvy k úhradě určené částky žalovaný upozornil, že v dané výzvě je uvedeno, že částka má být uhrazena „do 15 dnů ode dne doručení výzvy“. Žalobce sám přiznal, že určenou částku uhradil „několik dní po lhůtě splatnosti“. Z toho žalovaný dovodil, že žalobce věděl, do kdy má být částky uhrazena. Žalovaný dále uvedl, že následně nebyla uhrazená částka správním orgánem akceptována a žalobci byla na základě zákona vrácena. Žalovaný nesouhlasil s názorem žalobce, že tomuto pochybení by bylo možné předejít výslovným uvedením splatnosti určené částky, jak to požaduje právní předpis. Žalovaný trval na tom, že opožděnou úhradu určené částky nebyl povinen akceptovat.
12. K nesouhlasu žalobce se zveřejňováním osobních údajů žalovaný uvedl, že se nejedná o námitky, nebude se k tomu tedy dále vyjadřovat.

Posouzení věci soudem

13. O žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce i žalovaný se po řádném poučení, že mohou vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.
14. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle ustanovení § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
15. Soud předesílá, že po přezkoumání skutkového i právního stavu věci dospěl k závěru, že žaloba není z pohledu uplatněných žalobních námitek důvodná.

16. Z předloženého správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Správnímu orgánu prvního stupně bylo dne 22. 7. 2019 doručeno oznámení o přestupku Městskou policií Litoměřice, z něhož vyplynulo, že vozidlo žalobce se dne 8. 7. 2019 v 10:56 hodin nacházelo v Litoměřicích, v ulici Dukelská u domu č. p. 1854/16 a neznámý přestupce byl podezřelý ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se dopustil porušením § 53 odst. 2 téhož zákona. Správní orgán prvního stupně následně vyzval dne 22. 7. 2019 podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu žalobce coby provozovatele vozidla k uhrazení určené částky ve výši 500 Kč. Součástí této výzvy bylo i poučení, že žalobce má možnost podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla, přičemž toto sdělení může být posouzeno jako podání vysvětlení. Žalobce měl určenou částku uhradit do 15 dnů ode dne doručení výzvy. Jelikož výzva byla žalobci doručena dne 5. 8. 2019 do vlastních rukou, měla být částka uhrazena do 20. 8. 2019. Žalobce určenou částku uhradil až dne 4. 9. 2019, po zaslání předvolání k podání vysvětlení ze dne 2. 9. 2019. Dne 9. 9. 2019 vyhotovil správní orgán prvního stupně pokyn k vrácení určené částky po dni splatnosti. Dne 11. 9. 2019 správní orgán prvního stupně obdržel od žalobce sdělení, že v uvedené době řídil vozidlo on a v dané věci odepírá výpověď, neboť svou účastí na podání vysvětlení mohl sebe či osobu blízkou vystavit riziku stíhání pro spáchání přestupku. Správní orgán prvního stupně následně dne 14. 10. 2019 vydal usnesení o odložení věci, aniž by zahájil řízení o přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, neboť se nepodařilo do 60 dnů zjistit pachatele přestupku. Správní orgán následně pokračoval v řízení o přestupku provozovatele vozidla. V tomto řízení byl dne 14. 10. 2019 vydán příkaz č. j. MULTM/0069055/19/DOPPR/JRe, kterým byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť porušil ustanovení § 10 odst. 3 téhož zákona. Žalobce následně podal proti příkazu dne 31. 10. 2019 odpor, čímž došlo k jeho zrušení. Dne 26. 11. 2019 zaslal správní orgán prvního stupně žalobci oznámení o pokračování v řízení a předvolání k ústnímu jednání konanému dne 8. 1. 2020 v 10:00 hodin, ke kterému se žalobce ani jeho zástupce bez řádné omluvy nedostavili. Následně bylo správním orgánem prvního stupně vydáno rozhodnutí ze dne 20. 1. 2020, kterým byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu v příčinné souvislosti s porušením ustanovení § 10 odst. 3 téhož zákona. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 10. 2. 2020 blanketní odvolání, které ani přes výzvu nedoplnil a o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím ze dne 3. 7. 2020, č. j. KUUK/10788/2020, sp. zn. KUUK/038313/2020/3/Kubr.
17. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobce, že nebyly splněny podmínky pro projednání věci jako přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.
18. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.
19. Podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Porušení této povinnosti zakládá přestupek podle § 125f zákona o silničním provozu.

20. Podle § 125f odst. 3 téhož zákona se k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek podle odstavce 1 nevyžaduje zavinění.
21. Podle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1 odpovídá, pokud
- a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání,
 - b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a
 - c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.
22. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a
- a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo
 - b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.
23. Podle § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku nebo stezky pro chodce užívat, pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak.
24. Podle § 125h neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě podle odstavce 3. Toto sdělení se považuje za podání vysvětlení. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle § 125h odst. 1.
25. Jelikož se pro odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek nevyžaduje zavinění, jedná se o objektivní odpovědnost. Ta výslovně váže provozovatele vozidla a Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, se k ní vyjádřil následovně: *„Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci – nástroje spáchání protiprávnosti – z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.“* Jak rovněž plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46: *„cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná deliktní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích.“*
26. K odpovědnosti provozovatele vozidla za přestupek se vyjádřil i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, ve kterém zdůraznil, že *„důvod, pro který*

zákonodárce přistoupil ke stanovení objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla nad rámec již existující úpravy přestupků podle zákona o silničním provozu, spočívá ve snaze odstranit stav, kdy některé z těchto přestupků nebylo možné ve velkém počtu případů postihovat. Bylo sice spolehlivě prokázáno, že se přestupek stal, chyběly však účinné prostředky ke zjištění osoby řidiče, který se ho měl dopustit. Automatizované technické prostředky často nezaznamenaly pachatele, nebo jej nezaznamenaly natolik ostře, aby jej bylo možno ztotožnit s konkrétní osobou. V případě neoprávněného zastavení nebo stání pak bránila identifikaci řidiče jeho nepřítomnost. Jiné možnosti zjištění osoby řidiče byly zpravidla velmi omezené. Přehled o tom, kdo vozidlo užíval, by nicméně vždy měl mít jeho provozovatel.“

27. S výjimkou liberačních důvodů uvedených v § 125f odst. 6 tedy provozovatel vozidla za přestupek odpovídá vždy, a to bez ohledu na okolnosti vedoucí k tomu, že nedokázal zajistit, aby řidič při užití jeho vozidla dodržoval své povinnosti a pravidla silničního provozu.
28. Soud upozorňuje, že zákon o silničním provozu vymezuje striktně podmínky, které musí být splněny k tomu, aby správní orgány mohly projednat přestupek provozovatele vozidla upravený v § 125f odst. 1 téhož zákona a shledat provozovatele vinným spácháním přestupku. Mezi tyto podmínky patří i judikaturou dovozený požadavek vyžadující, aby správní orgán nejprve učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 As 308/2016-20). Z výše uvedeného rovněž vyplývá, že odpovědnost provozovatele vozidla lze vyvodit až tehdy, když správní orgán i přes provedení kroků nezbytných ke zjištění pachatele přestupku řízení o přestupku buď nezahájil a věc odložil nebo řízení zastavil. Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla tedy nastupuje až subsidiárně ve vztahu k přestupku skutečného řidiče vozidla.
29. Soud připomíná, že žalobce dne 11. 9. 2019 zaslal správnímu orgánu prvního stupně sdělení, že v uvedené době řídil vozidlo on a v dané věci odepírá výpověď, neboť by svou účastí na podání vysvětlení mohl sebe či osobu blízkou vystavit riziku stíhání pro spáchání přestupku. Toto sdělení je nutno v souladu s ust. § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu nutné považovat za podání vysvětlení. V rozsudku ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018-34, Nejvyšší správní soud upozornil na § 137 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle kterého záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu v přestupkovém řízení nelze zjištění o totožnosti pachatele přestupku založit pouze na doznání určité osoby učiněné před zahájením přestupkového řízení, neboť takový úkon představuje toliko podání vysvětlení, které – jak již bylo uvedeno shora – nelze použít jako důkaz (srov. rozsudky ze dne 7. 8. 2019, č. j. 6 As 115/2019 – 28, nebo ze dne 6. 10. 2020, č. j. 10 As 259/2020 - 27. Tento závěr platí i v případě, že byl žalobce v průběhu správního řízení pasivní a bez omluvy se nezúčastnil ústního jednání před správním orgánem prvního stupně. Aby bylo možné písemné doznání řidiče učiněné před zahájením řízení o přestupku považovat za důkaz, na základě jehož by bylo prokázáno, že v rozhodné době vozidlo řídil, musel by uvedené tvrzení zopakovat v průběhu řízení.
30. V rozsudku ze dne 15. 7. 2022, č. j. 3 As 410/2020-46, Nejvyšší správní soud uvedl, že „pokud provozovatel vozidla sám sebe označí za řidiče a v zahájeném řízení o přestupku řidiče zůstane zcela pasivní, je úlohou správních orgánů zvážit, zda nejde o procesní obstrukci, a jestli má smysl pokračovat v řízení o přestupku řidiče a činit další kroky ke zjištění řidiče vozidla.“

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále konstatoval, že „nelze-li bez součinnosti obviněného pro jeho pasivitu nebo proto, že využívá svých práv na obhajobu, shromáždit dostatek důkazů o tom, že dopravní přestupek skutečně spáchal (tato situace nastala v nyní projednávaném případě), nemohou jej správní orgány uznat vinným ze spáchání přestupku. Musí naopak řízení zastavit [§ 86 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich] a v případě, že doposud neuplynuly příslušné lhůty, zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu.“

31. Žalobce zůstal po zaslání sdělení ze dne 11. 9. 2019 po zbytek správního řízení nečinný. Skutečnost, že vozidlo řídil on, tedy vyplývá pouze z tohoto procesně nepoužitelného sdělení. Ostatní shromážděné podklady obsažené ve správním spise (především oznámení o přestupku a fotodokumentace) dokládají pouze to, že došlo ke spáchání přestupku prostřednictvím konkrétního vozidla. Žádné poznatky ke zjištění, kdo byl jeho řidičem, však neposkytují. Správní orgán prvního stupně nemohl s ohledem na výše uvedené založit své zjištění ohledně pachatele přestupku pouze na jediném sdělení žalobce. Protože se správnímu orgánu prvního stupně v průběhu řízení o přestupku nepodařilo žalobce vyslechnout a podpořit tak zjištění plynoucí z podání vysvětlení přípustnými důkazními prostředky, nemohl být žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku řidiče vozidla podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Správní orgán prvního stupně tedy postupoval správně, když usnesením ze dne 14. 10. 2019 řízení o přestupku řidiče vozidla nezahájil, věc odložil a pokračoval v řízení o přestupku provozovatele vozidla. V případě žalobce byla podmínka projednatelnosti správního deliktu provozovatele vozidla splněna. Námitka žalobce, že nebyly splněny podmínky k projednání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 není důvodná.
32. Soud se dále zabýval žalobcem namítaným pochybením při vyhotovování výzvy k úhradě určené částky spočívající v tom, že tato výzva neobsahovala datum splatnosti.
33. Podle § 125h odst. 1 obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a porušení je možné projednat uložením pokuty příkazem na místě.
34. Podle § 125h odst. 3 zákona o silničním provozu ve znění účinném do 31. 12. 2021 je určená částka splatná do 15 dnů ode dne doručení výzvy podle odstavce 1. Podle § 125h odst. 6 platí, že pokud je určená částka uhrazena po dni splatnosti, obecní úřad ji bezodkladně vrátí provozovateli vozidla.
35. Podle § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu musí výzva podle odstavce 1 obsahovat popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje, výši určené částky, datum splatnosti určené částky a další údaje nezbytné pro provedení platby a poučení podle odstavců 6 a 7.
36. Mezi nezbytné kroky vedoucí ke zjištění pachatele přestupku patří i výzva podle § 125h zákona o silničním provozu. Provozovatel vozidla má díky této výzvě dvě možnosti. Může buď určenou částku uhradit a věc bude odložena nebo ji neuhradí a správní orgán bude pokračovat ve zjišťování pachatele přestupku. Soud připouští, že bez toho, aby výzva splňovala zákonem stanovené náležitosti, by provozovatel vozidla mohl být vystaven zvýšeným nákladům v dalším řízení o přestupku. Lze tedy souhlasit s žalobcem, že výzva k uhrazení určené částky musí splňovat všechny zákonem stanovené náležitosti.

37. Soud ze správního spisu zjistil, že výzvou k uhrazení určené částky ze dne 22. 7. 2019, č. j. MULTM/00499971/19/DOPPR/JRe byl žalobce vyzván „*k uhrazení částky 500 Kč (slovy pět set korun českých) do 15 dnů ode dne doručení výzvy na účet Městského úřadu Litoměřice vedeného u Komerční banky Litoměřice, číslo účtu 94-3511580207/0100, variabilní symbol č. X, poštovní poukázkou, převodem z účtu nebo v hotovosti přímo na Odboru dopravy a SH MěÚ Litoměřice proti vystavení stvrzenky o zaplacení částky*“. Na str. 2 uvedené výzvy je dále uvedeno k uhrazení určené částky po dni splatnosti, že „*bude-li určená částka uhrazena po dni splatnosti (tj. den, kdy je částka připsána na účet Městského úřadu), Městský úřad Litoměřice jí vrátí provozovateli a jako příslušný správní orgán provede řízení o přestupku provozovatele vozidla*“. Soud s ohledem na výše uvedené konstatuje, že žalobci bylo srozumitelně uloženo, do kdy má určenou částku uhradit, tj. byla stanovena doba splatnosti v souladu s § 125h odst. 3 zákona o silničním provozu. Soud se neztotožňuje s názorem žalobce, že by částku uhradil včas, kdyby správní orgán uvedl datum splatnosti tak, jak požaduje právní předpis. Žalobce navíc v žalobě sám připustil, že určenou částku uhradil „*několik dní po lhůtě splatnosti*“. Námitku žalobce, že výzva k úhradě určené částky neobsahovala datum splatnosti, soud shledal nedůvodnou.
38. Žalobce rovněž namítal, že ve výrok napadeného rozhodnutí je vadný, neboť v něm není uvedeno, jakého přestupku jednání vykazuje znaky.
39. Podle § 68 odst. 2 správního řádu se ve výrokové části rozhodnutí uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1. Účastníci, kteří jsou fyzickými osobami, se označují údaji umožňujícími jejich identifikaci (§ 18 odst. 2); účastníci, kteří jsou právnickými osobami, se označují názvem a sídlem. Ve výrokové části se uvede lhůta ke splnění ukládané povinnosti, popřípadě též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění a výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání (§ 85 odst. 2). Výroková část rozhodnutí může obsahovat jeden nebo více výroků; výrok může obsahovat vedlejší ustanovení.
40. Náležitosti výrokové části rozhodnutí o přestupku, kterým je obviněný uznán vinným, dále specifikuje § 93 zákona o odpovědnosti za přestupky stanovící další náležitosti, a to: popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání, právní kvalifikace skutku, vyslovení viny, forma zavinění u obviněného, který je fyzickou osobou, druh a výměra správního trestu, popřípadě výrok o podmíněném upuštění od uložení správního trestu, o upuštění od uložení správního trestu nebo o mimořádném snížení výměry pokuty, výrok o započtení doby, po kterou obviněný na základě úředního opatření učiněného v souvislosti s projednávaným přestupkem již nesměl činnost vykonávat, do doby zákazu činnosti, výrok o uložení ochranného opatření, výrok o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a výrok o náhradě nákladů řízení.
41. Podle konstantní judikatury soudů musí být výrok rozhodnutí jasný, srozumitelný, přesný a určitý, neboť v sobě nese autoritativní úpravu práv a povinností (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11.1.2012, č.j. 3 Ads 96/2011-118, ze dne 22.7.2008, č.j. 2 As 20/2008-73, nález Ústavního soudu ze dne 3.11.2003 sp.zn. IV. ÚS 772/02).
42. Soud připouští, že sběrná skutková podstata obsažená v § 125f odst. 1 není popsána úplně a zcela konkrétně, nicméně odkazuje na § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu. Toto ustanovení obsahuje obecnou povinnost provozovatele vozidla zajistit, aby při užití jeho vozidla na pozemní komunikaci byla dodržována pravidla pro provoz na pozemních komunikacích stanovená. Ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu odkazuje na Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

týž zákon jako celek, přičemž konkrétní pravidla jsou stanovena dalšími ustanoveními. Soud připouští, že z těchto důvodů musí výrok obsahovat nejen odkaz na § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, ale i označení konkrétního ustanovení zákona o silničním provozu, jehož dodržení se provozovateli vozidla nezdařilo zajistit. Z výroku rozhodnutí o přestupku musí být tedy jednoznačně zřejmé, znaky jakého přestupku podle zákona o silničním provozu porušení toho kterého pravidla provozu na pozemních komunikacích představuje.

43. Z formulace výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně jednoznačně vyplývá, že žalobci coby provozovateli vozidla bylo kladeno za vinu spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu v příčinné souvislosti s porušením ustanovení § 10 odst. 3 téhož zákona. Dále je ve výrokové části rozhodnutí, nad nadpisem „Odůvodnění“, uvedeno, že neznámý řidič porušil § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu. Správní orgán prvního stupně do výroku svého rozhodnutí zahrnul popis jednání neznámého řidiče a povinnost, kterou tento porušil. Podle názoru soudu právní kvalifikace skutku naplňuje požadavky kladené na výrokovou část rozhodnutí podle § 68 odst. 2 správního řádu a § 93 zákona o odpovědnosti za přestupky. Z výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tedy bylo dostatečně zřejmé, k porušení jakého pravidla došlo a znaky jakého přestupku vykazuje. Soud rovněž nepřisvědčil odkazům žalobce na rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 27. 6. 2016, č. j. 57 A 21/2017-43, a Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 12. 2017, č. j. 30 A 213/2016-41 (žalobcem chybně uvedený pod č. j. 30 A 213/2013-41), neboť v těchto případech byla právní kvalifikace deliktu uvedena až v odůvodnění, což podle judikatury nepostačuje k zachování zákonnosti rozhodnutí. V případě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016-46, nebylo porušení ustanovení zákona o silničním provozu uvedeno ani ve výrokové části rozhodnutí, ani v odůvodnění. Žalobcem uvedené odkazy na judikaturu soud nepovažuje za příléhavé. Námitka žalobce stran vadného výroku rozhodnutí není důvodná.
44. Závěrem zbývá posoudit námitku žalobce, že byla jeho věc hodnocena nezákonným princem presumpce viny.
45. Podle čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod je každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.
46. Podle § 69 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že dokud není pravomocným rozhodnutím o přestupku vyslovena vina obviněného, hledí se na něj jako na nevinného. V pochybnostech správní orgán rozhodne ve prospěch obviněného.
47. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publikovaná pod č. 209/1992 Sb., v čl. 6 odst. 2 stanoví, že každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.
48. Ústavní soud ve výše citovaném nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, uvedl, že zákonodárce stanovil objektivní odpovědnost provozovatele vozidla jako odpovědnost za správní delikt, a tudíž se ve vztahu k němu uplatní veškeré zásady spravedlivého procesu, jež se vztahují ke správnímu trestání. Ústavní soud dále dovodil, že zásada presumpce neviny přikazující státu vždy s dostatečnou jistotou prokázat, že obviněný skutečně spáchal trestný čin, se vztahuje i na správní trestání, včetně správního deliktu provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Pokud jsou splněny podmínky pro projednání tohoto správního deliktu, odpovědnost provozovatele

vozidla vzniká jako právní následek bez ohledu na zavinění. Ústavní soud zdůraznil, že pro tento následek nemá význam otázka viny, proto u něj není logicky prostor pro uplatnění principu presumpce neviny. Ústavní soud uzavřel, že nespátřuje v zásadě presumpce neviny podle čl. 40 odst. 2 Listiny překážku objektivní odpovědnosti za správní delikt.

49. Správní orgán prvního stupně v rozhodnutí ze dne 20. 1. 2020, č. j. MULTM/0003922/20/DOPPR/JRe, na str. 4 uvedl následující: „*Přestupek dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu je objektivní odpovědností provozovatele vozidla a subjektivní stránka věci, tedy zavinění ani pohnutka není v daném případě vyžadována viz ustanovení § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu. Správní orgán uvádí, že při použití objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla **nelze uplatňovat zásadu presumpce neviny (předpoklad neviny)**, dle které se každý považuje za nevinného, dokud nebyla jeho vina prokázána. Provozovatel vozidla totiž není obviněn ze spáchání příslušného přestupku, ale z pozice provozovatele je spoluodpovědný, aby při užití vozidla v provozu na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.*“
50. Soud dává za pravdu žalobci, že zásada presumpce neviny patří mezi základní zásady řízení o trestním obvinění. Správní orgán prvního stupně vyšel z podobných závěrů jako Ústavní soud ve výše uvedeném nálezu, když uvedl, že pro vyvození objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla nemá význam otázka viny. S tímto závěrem se soud ztotožňuje, neboť presumpce neviny a objektivní odpovědnost jsou dva odlišné, navzájem se nevylučující instituty. Z výše uvedeného závěru správního orgánu prvního stupně rovněž nelze dovodit, že správní orgán presumoval vinu a nevážil podklady pro rozhodnutí řádně, jak namítal žalobce. Námitka žalobce, že došlo k porušení zásady presumpce neviny coby jedné ze základních zásad řízení o trestním obvinění, tudíž není důvodná.
51. K závěrečnému nesouhlasu ohledně zveřejňování a anonymizace osobních údajů žalobce a jeho zástupce soud konstatuje, že tento není v nyní projednávané věci relevantní a soud se jím nikterak nezabýval, avšak k této problematice již existuje judikatura, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2019, č. j. 9 As 429/2018-35.
52. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žalobu v rozsahu v ní uplatněných žalobních bodů neshledal důvodnou, a proto ji soud dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
53. Současně soud v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměla ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 19. prosince 2022

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce